

“Ο ΝΟΥΜΑΣ,”

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ

ΙΑΡΥΤΗΣ : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

(1903 — 1922)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ — ΔΙΕΚΧΗΡΙΣΤΗΣ : Γ. Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 42 — ΑΘΗΝΑ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. . . 50 ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 10
) ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ „ . . . 100

ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ ΚΑΙ ΔΙΕΚΧΗΡΙΣΤΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΙ Ο,ΤΙ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΗ ΤΗΝ ΥΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΞΗ ΤΟΥ “ΝΟΥΜΑ,”
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΜΑΡΤΗΣ — ΑΠΡΙΛΗΣ 1924

ΜΙΚΡΗ ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΝΙΣΜΟ

Βρισκόμουνε τις προάλλες, εδώ στο Παρίσι, σε μια παρέα σημαντική, και γινότανε μεγάλη κουβέντα για την περισπωμένη. Δè θέλανε οι περισσότεροι την κατάργησή της. Θυμώανε κιόλας. Είτανε κει εμπόροι και τραπεζίτες. Είχανε την καλοσύνη να μου ζητήσουνε τη γνώμη μου. Τους αποκρίθηκα και τους είπα :

«Μου φαίνεται πώς ένας φρόνιμος άνθρωπος, ένας έμπορος, προτου πούληση, μάλιστα προτου αγοράση τίποτα, θα ξετάση τι αξία έχει το πράμα πού είνε για πούλημα ή αγορά. Βλέπω σήμερα και σα να καζαρέβεται η περισπωμένη. Ποιός λοιπόν από σας, φίλοι μου κύριοι, μπορεί να μου πη τι σήμαινε η περισπωμένη στα χρόνια τὰ παλιά ;»

Εννοείται πώς σωπάσανε όλοι και με το δίκιο τους. Είναι αφτά κάτι ζητηματάκια μονάχα για ειδικούς. Τους ξήγησα πώς για να προφέρη κανεις σήμερα μια περισπωμένη, πρέπει να αναποδογυρίση, να χαλάση και στόμα και λάρυγγα και χείλια, επειδή θαναγκαστή μια να υψώση, μια να κατεβάση τη φωνή του στην ίδια τη στιγμή. Και ποιό τώφελος ;

Υπάρχει κι άλλο ζήτημα. Λογαριάσανε στη Ρουσία πώς ένα ψηφί τὸ *γερ*, πὸν θέλανε να το καταργήσουνε μια φορά—και πον καταργήθηκε σήμερα—κοστίζει δεν ξαίρω πόσα μιλλιούνια τὸ χρόνο. Ἐτσι θα εἶναι και για την περισπωμένη. Δοιπὸν και πάλε πὸν τόφελος ;

Ἐμείς δεν είμαστε κακοὶ ἀθρώποι. Δε θέλουμε να πειράξουμε τον κόσμο. Για το καλὸ δουλέβουμε. Ἰσια με τώρα βάσταξα τον τονισμό στα βιβλία μου. Τώρα κατάλαβα πὸς δεν αξίζει. Ἐκείνοι που θυμούνται κάποιο γράμμα μου' στους Δημοδασκάλους, ὑστερὶς ἀπὸ το ψήφισμά τους για τη Δημοτική και για τη μεταρρύθμιση του τονισμού, δε δακρῆσουνε που το θάρρεψα χρέος μου νακούσω ἀθρώπους με πείρα και με γνώση. Ἀφτοὶ γνωρίζουνε τα παιδιὰ και ξαίρουνε τα βάσανα του τονισμού, ἀκόμη και της ορθογραφίας.

Ὁ τονισμός μας, ὅπως εἶναι σήμερα, θέλει πολλὰ ἔξοδα, ἔξοδα καιρού, μυαλοῦ και παρά.

Να τον καταργήσουμε ολότελα, νομίζω πὸς δεν κάνει, για κάμποσους λόγους: οι ξένοι θα δυσκολεφτούνε, θα δυσκολεφτούνε κ' οι δικοὶ μας οι ξενόγλωσσοι, Τουρκομερίτες, Ἀρβανίτες, Σλαβόγλωσσοι της Μακεδονίας. Θα δυσκολεφτούμε και μεις οι δημοτικιστάδες, επειδὴ δε θεμελιώσαμε ἀκόμη τη δημοτική μας ἀπάνω σὲ γραμματική που να την παραδεχτήκανε ὅλοι. Ἐτσι δε θα ξαίρουμε ἀξάφνα πὸς να διαβάσουμε, *οι ἔμποροι, τους ἔμπορους*, ἢ κάλλια και σωστά μάλιστα, *οι εμπόροι, τους εμπόρους*.

Ὁ χρυσός μας ο Πάλλης ωραία θα κάμη να ξανατυπώση τον *Μπρουνσό* του και τα *Κούφια* του τα *Καρύδια* με τόνους.

Ἀμαρτία, κρίμα κιόλας να δυσκολέβεται ο ἀναγνώστης σε ἀριστουργήματα τόσο σημαντικὰ και χρήσιμα. Για τέτοια αἰτία δεν μόρεσα να τα παραδώσω στα μαθήματά μου, που πολὶ το πιθυμούσα.

Τι σύστημα ὅμως ωστόσο νὰ παραδεχτούμε ;

Ἀφὸν το συλλογίστηκα κι ἀφὸν το γύρσα, το ματαγύρισα με του μου ἰδοῦ, καθὼς μου φαίνεται, η πιο ἀπλή και πρακτική μεταρρύθμιση.

Κρατούμε μονάχα την οξεία—τὴν οξεία για τα δισύλλαβα και τα τρισύλλαβα.

Για τα μονοσύλλαβα δε χρειάζεται.

Στα μονοσύλλαβα, εγκλιτικὰ κι ἀντωνυμίες βάζουμε βαρεία ὅταν το νόημα κιντυνέβει.

Θα γράφουμε λοιπόν *Ο φίλος μας λέει* μα *Ο φίλος* μας *λέει*.¹⁾
Φρόνιμο να βάζουμε βαρεία στο αιτιολογικό το *γιατί*, οξεία στο ρωτηματικό.

Την οξεία, με κακό μάτι δὲν τὴ βλέπω στο επιδεικτικό το *νά*, δηλαδή *νά* *τος*, *νά* *μας*.

Εδὼ ἡ βαρεία σα να δείχνη πως ἡ ἀντωνυμία ἢ το ἄρθρο πάει στην ἀκόλουθη λέξη.

Ἄμα πάλι δε βάζουμε τόνο στο *μια*, *πια*, *ποιος*, *δυο* κτλ. θα πη πὼς εἶναι μονοσύλλαβα, δηλαδή πὼς δεν εἶναι φωνήεντα το *ι*, *οι*, *υ*.

Ἀμὲ ἡ περισπωμένη; Δεν εἶναι ἀχαμνή οὔτε δάφνη. Θα την ἀφήσουμε ἀπάνω στο *πῶς* και το *ποῦ* τα ρωτηματικά.

Τάλλα μας και μοναχός του θα τι καταλάβη ο ἀναγνώστης.

Ἄν τύχη και βρω κανένα καινούργιο ἀπλούστεμα, μη φοβάστε, θαρῶ να σὰς το πῶ.

Τέτοια ἡ μοῖρα μου εμένα, και στα γεράματά μου ἀκόμη τανοξιάτικα να νεωτερίζω — και να νεωτερίζω πάντα στον καλό μου τὸ *Νουμά*.

Πέμπτη 3 του Ἀπρίλη 1924.

ΨΥΧΑΡΗΣ

1) Να δέλη κανείς να γράφη *Ο φίλος μας λέει* στο πρώτο, μα *Ο φίλος μας λέει*, στο δεύτερο για ναποφύγη τὸν τόνο και καλά, θα τα κάμη όλα σαλάτα. Ο μαθητής και ο ξένος θέλουνε να ξεχωρίζουνε τις λέξεις κ' έτσι τις βλέπουνε καλύτερα. Ἐπειτα γιατί ὄχι *Ο φίλοςμας* και *μασθέλει*; Πάντα πρέπει να γυρέβουμε την εφκολία. Ἡ εφκολία εἶναι σε όλα μας τα κινήματα ο φρόνιμος ο νόμος. Βέβαια, ο τόνος σήμερα κατάντησε βάρος. Ἀπὸ δε θα πη πὼς ἐκεῖ ὅπου μπορεί να μας χρησιμέψη θα τον καταδιώξουμε. Μίσος προσωπικό δεν ἔχουμε για τον τόνο.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΗΝ έκδοση του «Νουμά» και τη διαχείρισή του, από τοῦτο τὸ τεῦχος, τὴν παίρνει ὁ μέγας Ἐκδοτικός Οἶκος Γ. Ι. Βασιλείου (δδὸς Σταδίου 42).

Μὲ τὴν οργανωμένη ὑπηρεσία τοῦ Ἐκδοτικοῦ αὐτοῦ Οἴκου καὶ μὲ τοὺς ἀνταποκριτὲς τοῦ πού ἔχει σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἡ διάδοση τοῦ «Νουμά» γρήγορα θ' ἀπλωθεῖ σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό καὶ θὰ μπορέσει ἔτσι νὰ μπεῖ σὲ κάθε Ἑλληνικὸ σπίτι τὸ νεωτεριστικὸ αὐτὸ περιοδικό, πού εἰκοσιδύο τώρα χρόνια ἀγωνίζεται γιὰ μιὰν Ἰδέα, κάτω ἀπὸ μιὰ σημαία, πού εἶναι ἡ σημαία τοῦ πνευματικοῦ μας ξεσκαβωμοῦ.

Ἡ «Νουμάς» θὰ ἑξακολουθήσει νὰ διευθύνεται ἀπὸ τὸν κ. Πάνο Δ. Ταγκόπουλο, πού θάχει τὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία στὴν ἐκλογή τῆς ὕλης καὶ ἀπομένει ἔτσι ὁ ἀνεξέλεγκτος ρυθμιστὴς τῆς πορείας του.

Ἐκεῖνο πού μποροῦμε νὰ ἐγγυηθοῦμε εἶναι ἡ ταχτικὴ έκδοσή του, τώρα μάλιστα πού τὴν έκδοσή του τὴν ἔχει ἀναλάβει ἐκδότης γιωστότατος, διαθέτοντας ἀφθονὰ ὅλα τὰ τεχνικὰ μέσα.

ΑΞΙΖΕΙ νὰ προσεχτεῖ καὶ νὰ συζητηθεῖ ἡ κριτικὴ γνώμη τοῦ Παρορίτη γιὰ τὸ Βουτυρά. Πολλὰ ἀπ' ὅσα σημειώνει ὁ φίλος δηγηματογράφος, κυκλοφοροῦνε «διὰ ζώσης» ἀπὸ καιρὸ στὶς τάξεις τῶν λογίων. Ὁ Παρορίτης εἶχε τὴν καλληκαριά νὰ φέρει στὸ φῶς μερικὲς ἀλήθειες. Ἄδιάφορο κατὰ πόσο συμφωνεῖ κανεὶς μαζί του σὲ ὅλα. Ὁ δρόμος γιὰ κάθε συζήτηση, ἀπομένει ἀνοιχτός. Ἴσως ποῦμε τὴ γνώμη μας στὸ ἐρχόμενο.

ΤΙ γίνεται ὁ «Σύνδεσμος Λογοτεχνῶν», τέλος πάντων; Ἐξακολουθεῖ νὰ περιμένει τὸν κ. Πάλλη ἀπὸ τὴν Εὐρώπη ἢ μήπως ἀποφάσισε ὀριστικὰ ν' ἀναβάλει τὴν ἀξιόλογη δράση του γιὰ τὸ ἐρχόμενο; Ρωτᾶμε τὸ φίλιτο κ. Γενικὸ Γραμματέα, τὸ μόνο ἄνθρωπο πού δὲν ἀσκολεῖται μὲ πασέτες καὶ «μὲ κοκκαλάκια τοῦ ντόμινου» μὰ ἐργάζεται, πρὸ παντὸς ἐργάζεται γιὰ τὰ συμφέροντα τῶν Λογοτεχνῶν!

ΔΥΟ διαμαρτυρίες τοῦ Ἀνταποκριτῆ τοῦ «Ἐλεύθερου Λόγου» στὴ Ρώμη, κ. Γ. Φτέρη, γιὰ τὸν ἐξόριστο Ἴσπανὸ συγγραφέα Οὐνάμουνο

και για τις αρχαίες τραγωδίες, πήγανε στο βρόντο, παρ' όλα όσα έγραψε η έφημερίδα στα «Λακωνικά» της για να κινήσει το ενδιαφέρον των Ρωμιών διανοούμενων. Και φυσικά, δέν μπορούσε να γίνει κι αλλιώς. Έμεις όλοι κάνουμε στενή πολιτική, ντόπιο πράμα με ντόπιο χαρακτήρα. Τί μās νοιάζει για τους ξένους, άδερφέ, και για τους αρχαίους άκόμα ; Κανένα μανιφέστο για τόν Καβάφη έχετε να υπογράψουμε ;

ΡΗΧΤΗΚΕ κ' η σοφή ιδέα να ταξιδευτεί ως την 'Αμερική ο 'Ερμής του Πραξιτέλη για να μās φέρει παρτίδες ! Καθήκανε τάχα οι τόσοι 'Εθναπόστολοι, άκόμα κ' οι Νεοέλληνες κριτικοί λογάδες, που φευγουμε κάθε τόσο καραβάνια για την Αίγυπτο, την Κύπρο, τόν «έσω και τόν έξω 'Ελληνισμό ;» Μ:άν ιδέα ρήχνουμε κ' έμεις με την έλπίδα πως θα καρποφορήσει καλύτερα από την παραδοξολογία του κ. Μόργκεν-
ταου.

ΓΥΡΩ ΣΤΑ ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΑ ΤΟΥ ΜΠΑΪΡΟΝ

Γιορταστήκανε τὰ εκατόχρονα του Μπαΐρον στην 'Ελλάδα κ' έδει ξε' για μιάν άκόμη φορά η Ρωμιούνη όλη της τη γούμια. Οι 'Αρμόδιοι, (άναρμόδιοι καθώς είναι πάντα) δάσκαλοι συντηρητικοί και Καθηγητές του Πανεπιστήμιου και άκόλουθοί του 'Υπουργείου 'Εξωτερικών, τὰ θαλασσώσανε και πελαγώσανε από την πρώτη στιγμή, μόλις τó μπουλούκι του κοσμάκη έσπασε τη στρατιωτική ζώνη για να λάβει κι αυτό μέρος στη γιορτή της 'Ακρόπολης. Κι άρχίσανε να «έπιρρίπτουν ευθήνες» ο ένας στον άλλον, ένω άν είναι κάτι που τó χάρηκαν και του Μπαΐρον οι άπόγονοι κ' οι επίσημοι ξένοι, αυτό εΐταν άκριβώς η αυθόρμητη εκδήλωση του λαου προς τόν Ποιητή, που γιορτάζαμε στον τόπο μας. Μά να τὰ λέμε και να μήν κρυβόμαστε: «'Ιεροσυλία, φωνάζουν οι άναρμόδιοι. Τέτοιες γιορτές είναι για τους λίγους, τους έλεχτους, και πρέπει να γίνονται, όπως οι γάμοι των φτωχών, «έν στενωτάτω οικογενειακῶ κύκλω». Πώς όχι !

Μά να γιορτάζεται η 'Εκατονταετηρίδα ένός Ποιητή και να μήν αναθέτουμε σε λόγιους τó γιορτασμό της—είναι τó «άκρον άωτον» της Ρωμαϊκής μουνταλοσύνης. Γιατί, όπως φάνηκε δά, τί μπορούσε να ξαίρει ο μιμουαπτικός άκόλουθος 'Υπουργείου, αυτός ο αντιπροσω-

πεινικός τύπος τῶν Ντάνσιγκ καὶ τῶν Καπρίς, ἀπὸ Βύρανα; Ἄνοιξε ποτὲ του καμιὰ φυλλάδα νὰ διαβάσει, εἶχε τὴν περιέργεια νὰ μάθει ποτὲ ἂν ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἔγραψε καὶ τίποτ' ἄλλο ἔξω ἀπὸ τὸ λιανοτραγουδο τῆς «Κόρης τῶν Ἀθηνῶν, πὺν μᾶς τριβέλισε τ' αὐτιὰ τόσες μέρες; Ὅχι φυσικά. Κ' ἔτσι δρκεστήκαμε στὸν ἐντειχισμό τῆς ἀναμνηστικῆς πλάκας, ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε βρισκότανε τὸ σπῆτι τῆς Θηρεσίας Μακροῦ. Πάλι καλὰ καὶ τόσο.

Ἄξιοθρήνητη ἐπίσης κ' ἡ κατάσταση τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου. Ἄγνοια καὶ ἀμάθεια, πὺν σοῦ κάνει κατάπληξη. Ὁ Μπάϋρον γιὰ τοὺς Ἑλληνας δημοσιογράφους, ἓνα εἶδος Ρώμου Φιλύρα. Ἐπιφυλλίδες καὶ κόντρα ἐπιφυλλίδες γιὰ τὴν Καρολίνα Λάμπ, γιὰ τὴ Θεοτόκη — Ἄλμπρίτσι, γιὰ τὰ παραμικρότερα ἐρωτικὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του, — καὶ γιὰ τὸν Ποιητὴ, γιὰ τὸ ὀγκυδέστατο ἔργο του; οὔτε λέξη. Μὰ τέλος πάντων Ποιητὴ γιορτάσατε, Κύριοι, ἢ κανέναν ἐράσμιο νέο, ἀπὸ τοὺς τόσους τῆς ἐποχῆς;

Καὶ ὅμως καὶ ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, τὸ ἐρωτικὸ, πόσες ὠραῖες σελίδες θὰ μπορούσανε νὰ γραφοῦνε ἂν ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶτανε τὸ Κράτος τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Προχειρολόγων; Ἡ ζωὴ τοῦ Ποιητῆ παράπλευρα σ' τὸ ἔργο του, νὰ μιὰ κριτικὴ ἀποψη πὺν θ' ἀξίζε νὰ προσεχτεῖ. Καὶ τότε πόσα θαυμάσια δημιουργήματά του, ὅπως ὁ Μάνφρεντ, ὁ Ντόν—Ζουάν, Τσαίλντ—Χάρολντ, Οὐρανὸς καὶ Γῆ (Heaven and Hearth) κτλ. κτλ., θὰ μᾶς τραγουδούσανε γιὰ τόσους πόνους καὶ τόσες ἀνησυχίες, τίς χαρὲς καὶ τίς λύπες, τὰ ξεφαντώματα καὶ τίς τρικυμίες τῆς πιὸ ἀνυπόταχτης φαντασίας ἀπ' ὅσες εἶδε ποτὲ ὁ ἑσώτερος μὰ καὶ ἑσπερὸς κάποτε λυρικός οὐρανός. Ἀκόμα καὶ τὸ σημαντικώτερο ὅπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Ποιητῆ, ὁ γάμος του μὲ τὴν Ἰσαβέλλα Μίλμπανκ κ' ἡ μετέπειτα ἐπίδραση τῆς θλιβερῆς ἐκείνης ἐποχῆς σ' τὸ ἔργο του, πέρασε ἀπαρατήρητο ἀπὸ δῶ, καθὼς ὅλα. Κ' ἔμεινε ὁ Μπάϋρον γιὰ μᾶς, ἓνας ἔκφυλος ἐρωτιάρης ξεφαντωτῆς καὶ ἴσως—ἴσως τὸ καλὸ παλληκάρι πὺν ξόδευε χρήματα γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ πέθαινε ἀπὸ ἀρρώστεια σ' τὸ Μεσολόγγι.

Δύσκολα μοῦ φαίνεται θὰ συγχωροῦσε κανεὶς τοὺς Ἀναρμόδιους πὺν δὲ φροντίσανε, τρεῖν ἀπ' ὅλα, γιὰ μιὰν ἐπιμελημένη ἐκδοσὴ τοῦ Βυρωνικοῦ ἔργου, σὰν τίς ἄπειρες πὺν ὑπάρχουνε σ' τὸ ἐγγλέζικο. Ἡ περισυλλογὴ ὁποίων μεταφράσεων ἔχουνε γίνει κ' ἡ ἀνάθεση σὲ μερι-

κούς «'Αγγλομαθείς λογίους» (Ποριώτης, Καρθαίος, Ραζέλος, Στρατηγόπουλος κ. ἄ.) τῆς συμπληρωματικῆς μετάφρασης τοῦ δλου ἔργου· θῆταν ὁ καλύτερος φόρος τιμῆς πρὸς τὸν Ποιητὴ τῆς Παριζίνας», θῆταν ἡ ἐκδήλωση τοῦ ἀπόλυτου σεβασμοῦ τῆς Διανοητικῆς Ἑλλάδος (μάλιστα τῆς *Διανοητικῆς*, καὶ τὸ τονίζω) πρὸς τὸν Ποιητὴ, πού, γράφοντας τὴν «Κατάρτα τῆς Ἀθηνᾶς», δὲ δίστασε στὸ πρόσωπο τοῦ ἀρχαιοκάπηλου Ἐλγίνου, νὰ χτυπήσει καὶ αὐτὴ τὴ διπλωματία τῆς χώρας του, — ἀντίθετα μ' ἡμᾶς πού καὶ ἀπὸ τὰ ἑκατόχρονα τὰ δικά Του μονάχα διπλωματικὰ ὠφελήματα κοιτάξαμε νὰ κερδίσουμε.

Ἴσως νὰ πονᾶνε τὰ λόγια μου αὐτὰ καὶ νᾶναι πικρὲς οἱ ἀλήθειες, μὰ βεβαιῶνω κ' ἐγὼ τὸν καθένα, πὼς ὁ πόνος ὁ δικός μου εἶταν βαθύτερος διὰν ἀντὶ νὰ βλέπω στὶς βιτρίνες τῶν βιβλιοπωλείων σελίδες λυρικές, σατυρικές, δραματικές σελίδες τοῦ Μπαύρον, τὸ ἀφάνταστο ὄραμα, (τὴ ἀνώτερη δημιουργία!) τῆς «Ὀπτασίας τῆς Κρίσης» (The vision of Judgment) ἀντίρροτα στοὺς κεντρικώτερους δρόμους τὶς ἐναέριες κρεμαστὲς ρεκλάμες: «Σιγαρέττα Byron» καὶ κἀτι ἔξωφρενικὰ πορτραῖα τοῦ Ποιητῆ πού, ζήτημα εἶναι, ἂν θὰ βρῖσκανε θέση καὶ στὴ χώρα τῶν Ὀτιεντότων ἀκόμα! Φρίκη! Καὶ νὰ λογαριάζει κανεὶς πὼς τὸ ἕνα, σῶμα δλόκληρο, πού ἔδειχνε τὸ Βύρωνα σὰν Σπαραφουτσίλε μὲ κρεμάμενη σπάθα, εἶτανε σχεδίασμα ζωγράφου πού ἀσχολεῖται μάλιστα καὶ μὲ τὰ Γράμματα! Ἔ! φίλτατε! Καλὲς οἱ θεωρίαι σου περὶ Τέχνης. (Pedro Casas καὶ Βασάντα) μὴ καλύτερα νὰ τὶς ἐφαρμόξεις κιόλας.

Δροσερὴ ἴδση μέσα σὲ μιὰν ἀσφυχτικὴ σαχίρα, εἶτανε ἡ διάλεξι τοῦ Παλαμᾶ, μὲ θέμα τὴν «Παγκόσμια Βυρωνολατρεία», στίς 18 τοῦ Ἀπριλίου, τὸ δειλινό, στὴ σάλα τοῦ «Παρνασσου». Μήτε γιὰ τὸ βᾶθος τῆς τὸ κριτικώτατο θὰ μιλήσω ἐδῶ, μήτε γιὰ τὰ ὅσα στοχαστικώτατα σημείωσε. Μὲ τραβάει τὸ πλέξιμο τοῦ λόγου, ἡ λυρική ἔξαρσι τόσο, πού ἂν ἤθελα σὲ λόγια νὰ ἐκφράσω τὸ θαυμασμό μου, θάλεγα πὼς ἐκεῖνο τὸ δειλινό, (μάλιστα κ. Ἄλκη Θρύλε) δὲ μιλοῦσε κανένας σχολαστικὸς τῶν κειμένων ἐρευνητῆς, ὁ πικρόχολος κάποτε, ὁ ἀρνητῆς τῶν Πάντων ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, μὰ κελαιδοῦσε τᾶηδόνι τοῦ Κολωνοῦ, — **ΙΕΡΟΥΡΓΟΥΣΕ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.**

Κ' εἶτανε κ' ἡ διάλεξι του σὰν τὴν ὠδὴ πού ἀπάγγειλε στὸ Πανεπιστήμιο τὸ προηγούμενο πρωτὶ. Τραγοῦδι καὶ αὐτὴ, παρ' ὅλο τὸ βᾶθος καὶ τὴν πλατεία φιλοσοφία τῆς.

Και οι Νέοι ; Τί κάνανε ἀλήθεια οι σφριγηλώτατοι Νέοι, τις μέρες που γιορταζόντουσαν τὰ Ἐκατόχρονα τοῦ Ποιητῆ ; Ἀπλούστατα, υπογράφανε καὶ δημοσιεύανε μανιφέστα καὶ βίρα μανιφέστα γιὰ κάποιους προστατευόμενούς τους Ἀλεξανδρινὸ καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα, τὴν πρώτη μέρα που ἀρχίζε ὁ γιορτασμός, ἕνας Θρυλικώτατος κριτικὸς ὕμνουσε τὸν Κύριον (Ἦσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις, ὅτι μεγάλη ἡ Δόξα Σου, Καβάφη) ἐν χορδαῖς καὶ τυμπάνοις καὶ ἀλαλαγμοῖς τῶν φιλολογικῶν μεμετιῶν.

Καὶ ὁμως, Κύριοι, ὅταν ἔχετε μουσαφίρη, λένε, στὸ σπίτι σας, ἀφήνετε τὴ γούλα σας ὀλωσθήποτε ἀδειανή γιὰ νὰ περιποιηθῆτε τὸ μουσαφίρη. Ἐδῶ ἔγινε τ' ἀντίθετο : Ἡ Ἑλλάδα νὰ γιορτάζει τὸν Ἄγγλο Ποιητὴ κ' οἱ Νέοι νὰ δοξολογᾶνε τὸν Αἰγύπτιο Θεό. Νεώτερη φιλολογικὴ ἀνατροπὴ κι αὐτό.

Θάθελα νὰ μὴν εἶχα ρήξει στὸ χαρτί τις γραμμὲς αὐτές. Θάθελα νὰ ἔχνοῦσα μαζί μὲ τὰ παραπάνω, ὅσα εἶδε τὸ μάτι μου κεινὲς τις μέρες, ὅσα πῆρε τ' αὐτί μου : Τὴν κινήματογραφικὴ πρὶν ἀπ' ὅλα ταινία τοῦ «Ἀττικῶν» (Κακόμοιρε Μπάϋρον, τί ἀδέξια που μιμηθῆκανε μερικοὶ ὡς καὶ τὴ χαλότητά Σου ἀκόμη !), τὴν ἐρμηνεῖα ὕστερα (declamation) τοῦ «Μάνφρεντ» ἀπὸ τοὺς ἠθοποιούς τοῦ Ὁδείου.

Θάθελα μαζί μ' αὐτὰ νὰ ἔχνοῦσα ὅσα σφάλματα γίνανε, καὶ νὰ θυμόμουνα μόνο στίχους τοῦ Μπάϋρον, ὅσους κάποτε σιγομουρμουρίζω, μοναχικὸς στρατοκόπος, στὴν ἀθάνατη Βρετανικὴ γλῶσσα, ὅσους ἀπὸ παιδί συνήθισα νὰ ἀπαγγέλλω :

Τὰ νησιά τῆς Ἑλλάδας ! ὦ νησιά βλογημένα
 Που μὲ ἀγάπη καὶ φλόγα μιὰ Σαπφῶ τραγουδοῦσε,
 Που πολέμων κ' εἰρήνης δῶρα ἀνθίζουσαν οπαρμένα,
 Που τὸ φέγγος του ὁ Φοῖβος ἀπ' τὴ Δῆλο σκορπούσε !
 Ἄχ ! ἀτέλειωτος ἥλιος σᾶς χρυσώνει ὡς τὰ τώρα,
 Μὰ βασίλευσαν ὅλα, ὅλα τ' ἄλλα σας δῶρα — —

στὴν ὑπέροχη μετάφραση τοῦ Ἑφταλιώτη. Καὶ θάτανε τ' ὠραιότερο συντρόφεμά μου, μαζί μὲ κάποιους στίχους τοῦ Στρατηγόπουλου ἀπὸ τὴν ποιητικὴ ἀπόδοση τοῦ «Μάνφρεντ» :

Ὄντας τὸ χλωμὸ φεγγάρι φτάνει πάνω ἀπ' τὰ νερά,
 Κ' ἡ μικροῦλα ἡ λαμπυρίδα λάμπει μὲς ἀπ' τὸ χορτάρι,

Και στους τάφους φῶτα ἀπλώνουν και τρεμίζουν φεγγερά
 Κι ἀπ' τοὺς βάλτους τὰ δεμάτια χυσὼν τῶν μύρω τους τὴ χάρη·
 Ὅντας τὰ τρεχούμενα ἄστρα σφεντονίζονται ὀλοένα,
 Κι ἀποκρίνονται οἱ βαλμάδες ἀτελεύτητα, θλιμμένα,
 Κ' ἠσυχάζουνε τὰ φύλλα στὶς βαθύσκωτες πλαγιές,
 Ἡ ψυχὴ μου στὴν ψυχὴ σου θὰ πλανιέται ὄλο γητιές, — —

νᾶρχεται και τοῦ Σοῦμαν ἡ παθητικὴ συμφωνία, σὰν ἀρμονίας ἀνάσα
 νὰ μοῦ φτερώνει τὴν ψυχὴ.

Μά, βλέπετε, ἡ Ἑλλάδα, ἡ διανοητικὴ Ἑλλάδα αὐτὴ τὴ φορὰ, σὲ
 λίγο λείει νὰ γιορτάσει και τοῦ δικοῦ μας Βαλαωρίτη τὰ ἑκατόχρονα,
 και τὸ Ρονσάρ σκέφτεται ἀκόμη νὰ γιορτάσει (11 τοῦ Σεπτέμβρη, 40)
 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννησή του) στὸ πλευρὸ τώρα τῆς Γαλλίας, κ' ἔτσι ὅσα
 σφάλματα γίνανε στὶς μέρες τοῦ Μπάϋρον, θὰ θέλαμε νὰ μὴν ξανα-
 γυρίσουνε ἀνάμεσό μας πιά.

Αὐτὸς ὁ κυριώτερος λόγος ποὺ βλέπουνε τὸ φῶς οἱ ἀταχτες αὐτὲς
 γραμμές, —περισσότερο μολυβιές σκόρπιες παρὰ κριτικὰ σημειώματα.

Ἀπριλὸς τοῦ 1924

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Υ. Γ. Γιὰ ν' ἀποφύγω κάθε κακόβουλη σκέψη : πῶς τάχατε κατακρίνω τὰ
 ὅσα γίνανε, χωρὶς νὰ προσπαθῆσω κ' ἐγὼ νὰ συντελέσω κατὰ δύναμη στὴν
 πληρέστερη ἐπιτυχία τῶν ἑκατόχρονων τοῦ Ποιητῆ, σημειῶν τ' ἀκόλουθα:

α) Ἐξῆς μέρους πρὶν ἀρχίσουνε οἱ γιορτὲς προστάθησα μὲ ἄρθρα ἐνυπό-
 γραφα και μὲ σημειώματα στὸν «Ἐλεύθερο Λόγο» νὰ κινήσω τὸ ληθαργικὸ
 Συμβούλιο τοῦ «Συνδέσμου Λογοτεχνῶν» νὰναλάβει ὁ Σύνδεσμος τὴν πρωτο-
 βουλία τῆς ὀργάνωσης, ἀφοῦ γιὰ Ποιητὴ και Λογοτέχνη θὰ γινότανε ὅ,τι
 δὲν ἔγινε. Ἀποτέλεσμα νὰ δεχτῶ προσωπικὴ ἐπίθεση ἀπὸ τὶς στήλες τῆς «Δημο-
 κρατίας» και νὰ χαρακτηριστοῦν τὰ ὅσα εἶπα παιδιάστικες ἀφέλειες κτλ, κτλ.

β) Τὴν ἴδια πρόταση ἔκανα στὸν «Ὁμιλο Φιλοτέχνων Σμύρνης», ποὺ ἀρχί-
 σε μιὰ λαμπρὴ δράση τελευταία ἐδῶ στὴν Ἀθήνα. Ἡ πρότασή μου γίνηκε
 δεχτὴ και καταρτίστηκε μάλιστα τὸ πρόγραμμα τῆς φιλολογικῆς βραδιάς, ποὺ
 θάτανε ἀφιερωμένη ἀποκλειστικὰ στὸ Βύρωνα. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐξασφαλισμένη
 ἀπὸ πρὶν. Ὁμιλητὲς, ἐξὸν ἀπὸ μένα, ὁ ποιητὴς Ἄγγελος Σημηριώτης, ὁ καθη-
 γητὴς και μεταφραστὴς τοῦ Βύρωνα κ. Σαφειράδης, ὁ Στρατηγόπουλος και
 ὕστερα ἀπὸ φιλικὴ μας παράκληση, ὁ Δ. Καμπούρογλου. Μὰ σκόλασε ἡ γιορ-
 τὴ σὲ κάποιον μαρμαρένιο σκαλοπάτι τοῦ «Παρνασσοῦ». Οὔτε αὐτὸς μὰ οὔτε κ' ἡ
 Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία μᾶς δώσανε τὴ σάλα ποὺ ζητήσαμε. Και πάει κι αὐτὴ
 ἡ καλὴ διάθεση, καπνὸς στὸν ἀέρα.

γ) Τέλος με τὸ φίλο Στρατηγόπουλο, τὸν ἀξιόλογο μεταφραστὴ τοῦ Μάνφρεντ, σκεφτήκαμε νὰ λάβουμε μέρος στὴν ὕδση καὶ τελευταία συναυλία τῆς Ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου, ὅπου θὰ παιζότανε ὁ Μάνφρεντ, ἐπάνω στὴ μουσικὴ τοῦ Σούμαν, καὶ ἀπὸ ἠθοποιούς ὀρισμένα μέρη ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ μετάφραση. Ὁ προοδευτικώτατος διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν δὲν ἔκρινε ἀπαραίτητο αὐτὸ, νὰ γίνῃ προεισαγωγικὴ ἀνάλυση τοῦ ἔργου, καὶ ἔγινε ὅ,τι ἔγινε, νὰ μὴν καταλάβει δηλαδὴ ὁ κοσμάκης γὰρ ἀπὸ τὸ δραματικὸ ποίημα τοῦ Μπάϊρον.

Σημειῶνω τὰ παραπάνω ἐπρὸς ἄρσιν παρεξηγήσεων καὶ ἀμφιβολιῶν, ποὺ λένε, καὶ γιατί νομίζω πὼς συμπληρώνουνε γενικώτερα τὴν ὅλη κατάσταση.

Ἀθήνα, 6 τοῦ Μάη 1921.

Π. Τ.

ΤΟ ΝΤΑΡΑΒΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Ὁ Μπάϊρον ἔδωσε τὴν καρδιά του σὲ μιὰ κόρη τῆς Ἀθήνας, εἶπε ὁ Μόργκενταου, — τὴν ἔδωσε ἢ τοῦ τὴν πήρε ἐκεῖνη ; — καὶ αὐτὸς τὴν ἔδωσε στὴ νεογέννητη Ἑλληνικὴ Δημοκρατία καὶ πάει νὰ τῆς φέρει λίρες, τὰ προικιά της, ἀπὸ τὴ νέα θαλασσοκρατόρισα Βενετία. Μιὰ ποὺ μπῆκε ἔτσι στὴν ἡμερησίᾳ διάταξη τὸ νταραβέρι τῆς καρδιάς, δὲν εἶναι ἀκαιρο νὰ ποῦμε δυὸ λόγια σχετικὰ.

— Δῶσε μου πίσω τὴν καρδιά μου !, εἶναι ἡ ποιητικὴ παράκληση τοῦ Μπάϊρον.

Εἶν' ἄραγε δικό του εὖρημα ἢ ὁμορφὴ ἀποστροφὴ ;

Μπορεῖ νὰ εἶναι, μὰ πιθανώτερο μόνο τὸ εὐγενικὸ καὶ καλαίσθητο μεταχείρισμά της νὰ τοῦ ἀνήκῃ, νὰ τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ἀπὸ διαβάσματά του. Γιατί, ὅπως καὶ τώρα, ἔτσι καὶ στὸν καιρὸ τοῦ ξακουσμένου ποιητῆ, δὲν εἶταν κάτι πρωτοειπωμένο στὴ φιλολογία τὰ λόγια αὐτά.

Πολὺ παλιὰ δουλειὰ τὸ δόσιμο τῆς καρδιάς στοὺς κύκλους τῶν ἐρωτημένων. Καὶ πλάγι στὸ θεληματικὸ δόσιμο ἔχουμε καὶ τὸ κλέψιμο. Εἶναι καὶ στὸ δικό μας λαὸ, ὅπως καὶ σ' ἄλλους, γνωρῖμη ἡ ἔννοια τοῦ *καρδιοκλέφτη* καὶ τῆς *καρδιοκλέφτρας*. Κι ὅταν κανεὶς δίνει τὴν καρδιά του ἢ ἀφίνει νὰ τοῦ τὴν κλέψουν, πολὺ φυσικὸ εἶναι νὰ χρεῖαστῇ κάποτε νὰ τὴν λάρῃ πίσω. Ἔτσι ξεφυτρώνει στὴν αἰσθηματικὴ ζωὴ, καὶ ἀπὸ κεῖ, περὶ καὶ στὴ λογοτεχνία ἡ παράκληση γιὰ τὴν ἐπιστροφή της, ποὺ δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ βρῖσκειται καὶ στὴ δική μας ποίηση. Τῇ στιγμῇ αὐτῇ δὲ μοῦρχειται στὸ νοῦ ἀπὸ τὰ δικά μας παρὰ μόνο ἡ ἀγκιστρωμένη καρδιά τοῦ Ἑφταλιώτη :

Ἄχ, μέγ στήν καρδιά μου ἀκόμα
τὸ κρυφὸ τᾶγκίστρι νοιώθω
καὶ πονῶ ψυχὴ καὶ σῶμα
ἀπ' τὸν ἔρρω πόθο.

Ἄλλ' ὅτι βρῖσκεται στήν ποίηση ἄλλων ἔθνῶν τὴν ἀπόδειξη τοῦ δίνουσι στίχοι καὶ παῖδες φράσεις, ποὺ εἶδα κατὰ σύμπτωση αὐτὲς τὲς μέρες σ' ἓνα γαλλικὸ βιβλίον. Ἀνήκουν σὲ παρακατιανὴ φιλολογία, παλιᾶς τὸ πιότερο ἐποχῆς, μὰ λένε ἀπάνου κάτου τὸ ἴδιο πράμα, ποὺ λέει κι ὁ Μπαίρον. Τοὺς παραθέτω ἀμετάφραστους:

Ὁ Cyrano de Bergerac (1620—1655) γράφει γιὰ τὴν καρδιά του, σ' ἓνα ἐρωτικὸ γράμμα: «Rendez-le—moy donc, ou me donnez le vostre en la place du mien».

Ὁ Saint-Amant (1594-1661) στὴ Sylvie:

Un homme qui n'a point de coeur
Ne faut-il pas qu'il tremble ?
Je n'en ay point, tu possèdes le mien
Me veux-tu pas donner le tien ?

Ὁ Charles d'Orléans, ἀκόμη πιὸ παλιός, (1391-1465), στὴ δευτέρῃ μπαλλάδα του:

Puisque le cueur de moi avez,
le vostre fault que me laissiez;
Car sans cueur vivre nè pourroie.

Ἄλλος νεώτερος γράφει:

Depuis assez de temps je possedois un coeur...
L'auriez-vous pas pris par mégarde ?
Faites du moins qu'on y regarde :
Je crois, sans y penser, l'avoir laissé chez vous.

Ἐνα πρόσωπο στήν Clélie (ἔργο τῆς Scudéri, 1656) λέει στὴ φιληγάδα του:

Je vous rendrai votre peinture
Quand vous m'aurez rendu mon coeur.

Σ' ἓνα σοννέτο ξεφωνίζει κάποιος:

Alarme, alarme, alarme et au secours!

On m'a volé mon coeur dans ma poitrine.

Και ὁ Ronsard (1524—1585) κι ἄλλοι ἀκόμη λένε ἀνάλογα. Στὴν
Heure du Berger χωρατεύει ἕνας:

Belle Philis, qui de nous deux
A plus sujet de se poursuivre
Et de s'écrier: Au voleur!
Vous, d'avoir perdu votre livre
Ou moi, d'avoir perdu mon coeur?...
Il vous est plus aisé, ma soeur,
De prier Dieu sans votre livre
Que moi de vivre sans mon coeur.

Τὸ νταραβέρι δὲ λείπει καὶ σὲ στιχορρογῆματα μεταβυρωνικά :

'A ton regard si tendre
Mon coeur s'est laissé prendre
Il te faut me le rendre,
Ou ne donner le tien
En échange du mien.

*Ἄλλο :

En me promenant, ce soir, au rivage
Où pendant une heure à vous j'avais rêvé,
J'ai laissé tomber mon coeur sur la plage,
Vous veniez après, vous l'avez trouvé...
Vous avez deux coeurs, et je n'en ai plus.

Κι αὐτὰ, νομίζω, δὲν μπορεῖ νὰ πιστευτῆ ὅτι ἀποτελοῦν γαλλικὸ
μόνο φροῦτο. Θάχουν πολὺ μεγαλύτερη ἔκταση καὶ θάπαντιοῦνται
ἐξάπαντος καὶ σ' ἄλλες φιλολογίες. *Ὡστε μπορῶ νὰ καταλήξω μὲ τὸ
μυριοειπωμένο : Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον.

22, 4, '24.

I. ΣΤΑΜΝ.

Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ὁ Philéas Lebesgue στήν κριτική του γιά τὰ «Νεοελληνικά γράμματα» στό τελευταῖο Mercure de France τῶν 15 τοῦ Ἀπριλίη, ἀναφέρει, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, καί τ' ἀκόλουθα:

Τήν «*Ἰστορία τῆς Δογοτεχνίας*» τοῦ Βουτιερίδη. (Ἔρχεται, λέει, νά γεμίσει πραγματικά ἕνα σημαντικό κενό. Μόνο πού εἶναι γραμμένη, ἀλίμονο, σέ γλώσσα σχολαστική.)

Τήν *Πεντάμορφη* τοῦ Δροσίνη. (Ὁ Δροσίνης μᾶς δίνει τὸ ἑλληνικό αἴσθημα καθάριο, ἄδολο. Πράμα πού δὲ συμβαίνει σχεδόν μὲ τοὺς σημερινούς νέους ποιητές, πού παθαίνονται οἱ περισσότεροί μὲ τὸ μοντερνισμό.)

Τὰ *Ποιήματα* τοῦ Ἡβοῦ Δελφοῦ. (Γνώση τῆς τέχνης τέλεια. Τέχνη σοβαρή, αὐστηρή. Ὁ Ἡβὸς Δελφὸς μὲ τὰ ποιήματα του αὐτὰ ἀνεβαίνει μονομιᾶς στήν πρώτη γραμμή, πλάι στὸν Πορφύρα καί πλάι στὸν Ἐμπειρικό πούχε γράψει τὰ «Τραγούδια τοῦ Αἰγαίου».)

Τοὺς *Ὁραματισμούς τοῦ Ἐωσφόρου* τοῦ Γλαύκου Ἀλιθέρη (...Ποίηση γερή κ' εὐγενική· Θυμίζει τοὺς καλύτερους γάλλους παρασσιέν).

Ἄπ' τὰ ρομάντσα ἀναφέρει:

Τήν «*Ἰσαβέλλα*» τοῦ Ξενόπουλου μὲ πολλὰ παινέματα γιά τὸ συγγραφέα τῆς, ὅπως πάντα.

Κι ἀπὸ κεῖ περνάει στὸν «*Κόκκινο Τράγο*» τοῦ Παρορίτη, μὲ τοῦτα τὰ λόγια.

—Ὁ Ξενόπουλος ἀποφεύγει μέσα στό ἔργο του τὴν κοινωνιολογία πού ἀντίθετα οδηγáει τὸν Παρορίτη σὲ μερικές γενικότητες (Généralisations). Αὐτὸ εἶναι πού φέρνει στὸν «Κόκκινο Τράγο» κάποιαν ἔλλειψη ἐνότητας. Τὴν παραβλέπει ὅμως κανεὶς ἅμα συλλογιστεῖ πὼς ὁ εὐγενικός συγγραφέας ζήτησε νά βάλει μέσα στό ρομάντσο του ἀτόφια τὴν ἀθηναϊκὴ κοινωνία, ὅπως εἶτανε στήν ἐποχὴ τοῦ τελευταίου ἀποκλεισμοῦ, μὲ δλα τῆς τὰ κατακάθια, τὶς σαπίλες καί τὶς προστουχίες τῆς, (Μαρῖνος) μὰ καί μὲ τὶς εὐγενικές ἀναλαμπές τῆς (Μηλίτσα). Κομμουνιστὴς ἀπὸ πεποίθηση ὁ κ. Παρορίτης κατάφερε νά μᾶς δώσει ὅλοζῶντανες τὶς δυνατὲς μορφές τοῦ ρομάντσου του. Καί, γενικά, ἔγραψε ἕνα βιβλίον γεμάτο δύναμη καί πού εἶνε ἄξιο νά συγκινήσει.

Τὸ «*Ὁνειρο πού δὲν τελειώνει*» τοῦ Βουτυρά. (... Ὅσο πάει,

ἐπιβάλλεται ὡς μαίτρ ταῦ ρεαλιστικοῦ δηγήματος τῆς ρούσσικης σχολῆς).

Στὸ Memento -τέλος γράφει :

... Ἐκ τὴν *Κριτικὴ* ἀξιῶ νὰ διαβάσει κανεὶς τὴ δυνατὴ μελέτη τοῦ Παπαδήμα γιὰ τὸ Νεοεὐ. θέατρο.

Στὴν «*Πινakoθήκη*» κἀνι σχόλια σοφὰ τοῦ Δὲ Βιάζη γιὰ τὸν Ἐθνικὸ ὕμνο.

Καὶ στὸ «*Νουμάς*» κἀνι συγκινητικὰς λυρικὰς πρόζες τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου, ποὺ ἔχει τὴν τέχνη, γράφοντας ἕνα εἶδος λογοτεχνικὸ ποῦ τῶν λαιμπρῦνι με τὸν ὄγκο τοῦ ἕνας *Ψυχίξης*, νὰ διατηρεῖ ὅλη του τὴν προσωπικότητα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημ. Γρ. Βερναρδάκης «ΨΑΠΦΑ» Ἐκδότης I. N. Σιδέρης.

Ἄθήνα 1924.

Ἐκ παλιῶς συνεργάτης τοῦ «Νουμάς» κ. Δημήτριος Γρ. Βερναρδάκης συγκέντρωσε τὴν ποιητικὴν του ἐργασία — πρωτότυπα καὶ μεταφράσματα — σ' ἕνα τόμο με τὴν ἐπιγραφή «Ψάπφα». Οἱ στίχοι του ἔχουν πολλὴ ζωτικότητα, καὶ χρῶμα καθάριο Ἰωνικόν. Ὁ Μυτηληνὸς ποιητὴς στὰ ἐρωτικὰ του δεκατετράστιχα, μᾶς δείχνει τὸ μεθῆσι τῆς ἀγάπης σὰν «ἀνάερη μοσκοβολιὰ ἀγγελικῶν ὀνείρων». Ὁ δρόμος τοῦ ἔρωτα, τοῦ αἰσταντικοῦ ἔρωτα, γεμάτος ἀνοιξιὰτικα λουλούδια, μῦρα ἀπριλιάτικα, δίχως κανένα σύγνεφο μπόρας ἢ πίκρας παράπονο.

Ἐμεινε μόνον τὸ φίλι, στ' ἀπόσκια ἑνὸς ὀνείρου,

Σὰ θύμηση ἀπὸ λούλουδα σὲ χειμωνιάτικη ὥρα.

Πέρα στὸ γαλανὸ νησί ποῦ τὸ φλογίζει ἡ ἀγάπη

Μοῦ χάρισεν ἡ δροσαυγὴ τὴν ἀνθιη δμορφιά σου.

Οἱ λυρικὰς ζωγραφικὰς μᾶς τραβοῦνε τὴν προσοχή, κ' ἕνα ποιητικὸ ἀγέρι μᾶς συναίρνει καὶ μᾶς φέρνει σὲ κόσμους ὀνειρευμένους.

Μὰ ὁ ποιητὴς ξαίρει νὰ ζωντανεύῃ ἀκόμα καὶ τοὺς παλιούς, τοὺς ἀρχαίους λυρικοὺς ποιητὰς τῆς Ἰωνίας. Ὅτι ἔχει μεταφράσει ἀπὸ τὰ τραγούδια τῆς Σαπφῶς, τοῦ Ἀλκαίου, τοῦ Ξενοφάνη, τοῦ Καλλίνου, τοῦ Μιμνέρμου, τοῦ Ἴωνα, Μουσαίου, εἶναι ἀποδωμένο στὴ γλῶσσα μας τὴ δημοτικὴ, με τὴν πιὸ ζωηρὴ ἔκφραση. Τὸ «Τραγούδι τῆς Ἀνοιξης» τοῦ Μελέαγρου, εἶναι ἕνα καθαυτὸ ἀριστούργημα ποὺ δείχνει πῶς ἡ νεώτερη δημοτικὴ μας ποίηση, δὲ στέκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀρχαία ποιητικὴ ψυχὴ.

Δ. Ι. Κ. ΨΑΛΜΟΙ

Όταν ἔδω και 21 χρόνια για πρώτη φορά στην Ελλάδα ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης καταπιάστηκε νὰ μεταφράσει τὸ κατὰ Ματθαῖο Εὐαγγέλιο στή δημοτική γλῶσσα, ὁ κόσμος βουτημένος στην πρόληψη και καταδημαγωγημένος ἀπὸ κείνους πού τὴ γνώση τὴν θέλουνε μονοπώλιο για τὸν ἑαυτὸ τους, σηκώθηκε νὰ τὸν κάψει και παρολίγο νὰ ἔχουμε και ἐπανάσταση.

Ὁ κ. Δ. Ι. Κ. πού δοκιμάζει σήμερα πάνω στὸ ΔΖ ψαλμὸ τὴν ἴδια τολμηρὴ ἀπόπειρα ἂν και ὄχι σὲ τόσο ριζοσπαστικὴ γλῶσσα, στάθηκε πὸ τυχερός, ἀφοῦ τὸ μικρὸ του βιβλιαράκι κατάρθωσε νὰ περάσει χωρὶς νὰ γεννήσει σὲ κανένα τὴν ἰπὸνοια τῶν περιφημῶν ξένων *δακτύλων* και τῶν *Ρωσσικῶν ρουβλιῶν* πού τρομοκρατούσανε μιὰ φορά τὴν κοινὴ γνώμη. Βέβαια καμιὰ ἀμβιβολία πὸς ὄχι μόνο ὅλα τὰ ἱερὰ κείμενα μὰ και ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς και Λατινικῆς φιλολογίας θὰ ἔπρεπε νὰ μεταφραστοῦνε στή δημοτικὴ γλῶσσα για νὰ γίνουνε ἀπόχτημα τοῦ πολλοῦ λαοῦ, ἂν ἀληθινὰ ἐνδιαφερόμαστε για τὴ μόρφωσή του. Τὸ ζήτημα μόνο εἶναι πὸς θὰ πετύχουμε μιὰ καλλιτεχνικὴ μετάφραση, τὴ στιγμὴ πού γνωρίζουμε πὸς μιὰ καλὴ μετάφραση ἰσοδυναμεῖ μ' ἓνα ἔργο δημιουργικὸ. Ἀπόφυγε τὸ σκόπελο αὐτὸ ὁ μεταφραστὴς τοῦ ΔΖ ψαλμοῦ; Δυστυχῶς ὁ κ. Δ. Ι. Κ. ἐνῶ εἶχε τὴν ἀγαθὴ ἐμπνευση δὲν εἶχε και τὸ ἀνάλογο θάρρος. Κι ὅπως δὲ θέλησε νὰ μᾶς ἀποκαλύψει ὀλάκερο τὸ νομὰ του, ἔτσι ἀπόφυγε και νὰ βαδίσει τὸν ἴσιο δρόμο τῆς ἀληθινῆς γλῶσσας και προτίμησε νὰ παρουσιάσῃ σὰ μαθητὴς τοῦ *Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμῆλου*. Μὰ ἄς εἶναι. Καὶ τὸ δι βρέθηκέ ἓνας ἄνθρωπος — θεολόγος, καθὼς ἀκοῦμε— νὰ ἀποτολμήσει νὰ μεταφράσει ἱερὸ κείμενο ἔστω και στή μιχτὴ τοῦ κ. Γληνοῦ, εἶναι κι αὐτὸ κατιτὶ πού ἀξίζει νὰ τὸ ἐπαινεσοῦμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά.

Κώστα Παρορίτη: «Τὸ Μεγάλο Παιδί», Β'. ἔκδοσι, Μὲ κριτικὸ σημεῖωμα τοῦ Κωστὴ Παλαμᾶ. Ἀθῆναι 1924.

Λέοντα Κουκούλα: «Ἐνας - ἔνας... και ἄλλα διηγήματα». Ἐκδότης Γ. Βασιλείου. Ἀθῆναι 1924.

Φ. Κόντογλου: «Βασάντα». Μὲ ζωγραφιὰς και πλουμιδία ἀπ' τὸ χέρι τοῦ συγγραφέα. Ἐκδότης Χρ. Γσνιάφης. Ἀθῆναι 1924.

Σύλβιον: «Ματωμένα συντρίμια». Ἐλεγεία τῆς Σμύρνης. Ἀθῆναι 1924.

Ἀπ. Μαρμελᾶ: «Ἀπ'τὰ σκότῃ στὸ Φῶς». Μὲ πρόλογο ἀπὸ τὸν ποιητὴ. Ἀθῆναι 1924.

Γ. Τσουκαλᾶ: «Ἀγροτικά». Δεκαοκτὼ ποιήματα. Μὲ εἰκόνες σχεδιασμένες ἀπὸ τὸ ζωγράφο Α. Χόροβιτς. Ἀθῆναι 1924.

Φύνη Μιχαλόπουλου: «Ἐκινώντας πτόμα». Δράμα σὲ πέντε μέρη. Μέρους πρῶτο: Angelica. Ἀθῆναι 1924.

Σωτῆρη Σκίτη: «Προσφυγικοὶ Καημοί». Ποιήματα. Ἀθῆναι 1924.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΟΦΙΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Μέσα στον κυκλώνα των συναυλιών που κατακλύζουν την καλλιτεχνική κίνηση του τόπου μας σπανιώτατα απολαμβάνουμε αληθινά μουσικές αποδόσεις από τους διάφορους φημισμένους σολίστ, ίσως, γιατί, όπως παντού, έτσι κι εδώ, η μουσική παραξηγήθηκε στην ουσία της και στο σκοπό της, σε αντίστροφη αντίληψη από την όρθή, γιατί παραβλέπεται τέλεια ο αισθητικός κ' εκπολιτιστικός σκοπός της μουσικής συγκίνησης και αντίθετα θεωρούνται τα εξωτερικά, τεχνικά μέσα της έκφρασης, ως σκοπός της τέχνης.

Μ' αυτό τον τρόπο οι εκτελεστές αποβλέπουν μόνο στην επίδειξη ταχυδακτυλουργικής δεξιότητας, χωρίς καμιά προσπάθεια ερμηνείας και απόδοσης της ποιητικής πνοής των μουσικών έργων.

Ειδικά στο τραγούδι ή τόσο συχνά παρατηρημένη έλλειψη αισθητικής αντίληψης από τους εκτελεστές και η αποκλειστική προσήλωσή τους στην εξωτερική, τυπική εκτέλεση μαζί με τις αντιαισθητικές, ύστερες κραυγές, που ένθουσιάζουν το αντίθετο κοινό, με τις όποιες προσπάθειες οι τραγουδιστές να αντικαταστήσουν τη μουσική τους κενότητα, κατανοούν, να κάμουν τη φωνητική μουσική, — την κατ' έσοχή άμεση έκφραση των έξι δόμυλων ανθρώπινων διαθέσεων — άνούσια και μηχανική πεζολογία.

Έντελως αντίθετη στη συνηθισμένη, ρουτινιερική αυτή μουσική εκδήλωση, σάν μιιά από τους εξαιρετικούς καλλιτεχνικούς τύπους του τραγουδιού, μιάς παρουσιάστηκε η Κα Σ. Κενταύρου Οικονομίδα με τις δύο φειτινές της συναυλίες: Τήν α', ιστορική με αποσπάσματα κλασικών μελοδραμάτων Γερμανικής, Ίταλικής και Γαλλικής μουσικής και τη δεύτερη αφιερωμένη αποκλειστικά στη μουσική του Μότσαρτ, που είπώθησαν στη σάλα του Ώδειου Αθηνών.

Τò άυστηρά καλλιτεχνικό πρόγραμμα των δυο αυτών συναυλιών, που περιείχε έργα άνωτερης δημιουργίας με κλασική απλότητα μορφής αλλά βάθος και δύναμη ποιητικής ουσίας, χωρίς διακομητικά πυροτεχνήματα, που αποδόθηκε με σπάνια προσωπική έκφραση έναρμονισμένη με την κλασική παράδοση, δείχισεν πρῶτ' άπ' όλα την τάση της κ. Οικονομίδα στην κλασική, στην ουσιαστική μουσική.

Ή φωνή της — λυρικής σοπράνο — όχι μεγάλης έντασης, άλλ' όμως γλυκειά με ευγενικό τέμπρο, διαύγεια ήχου, εύστροφη και με τονική ακρίβεια, αναδεικνύεται, κατά την αντίληψή μου, σε συνθέσεις, που κλείνουν λεπτές κ' ευγενικές ποιητικές διαθέσεις και έτσι ή αιδέρια μουσική του Μότσαρτ της έδωσε εύκαιρια στην τελευταία συναυλία της, να φανερώση τα σημαντικά φωνητικά της χαρίσματα, ζωογονημένα από την αυθόρμητη μουσικότητα του τραγουδιού της.

Τά τραγούδια, τά αποσπάσματα μελοδραμάτων και τά κονσερτιακά τοῦ

Μότσαρτ, που τραγούδησε σ' αυτή τή συναυλία έχουν τή χαρακτηριστική σφραγίδα τής μουσικής αυτής μεγαλοφυΐας : —που ή είρωνική Μοίρα θέλησε νά σβύσει τόσο πρόωρα, άκριβώς, όταν ένοιωθε, νά γιγαντώνη μέσα του ή δημιουργική του δύναμη και τά μεστωμένα, κεντρωμένα από τόν πόνο και τήν πίκρα τής ζωής, παράφορα φτερά του ζητούσαν, νά τόν φέρουν σέ άπάτητες κορφές —τόν αναβρυσμένον, παθητικόν τόνο, τή θερμή και τρυφερή διάθεση στόν πλεῦτο τών θεμάτων, που διαχύνουν μιάν άτμόσφαιρα μυστικών και άσύλληπτων διαθέσεων, τήν έσωτερική ζωή μιās μεγάλης ψυχής, που άγκαλιάζει σ' έκστατική τρυφερότητα και καλωσύνη τή ζωή.

Ή επέλευση όλου του προγράμματος από τήν κ. Κενταύρου—Οικονομίδα, άληθινά άριστοτεχνική, μās έκαμε, νά επικοινωνήσουμε μέ τό μακρινό και ξένο στή βάρβαρη, ύλιστική έποχή μας, έξαίσιο κόσμο τής Μουσικής του Μότσαρτ, που έζωντάνεψε και έσκόρπισε γύρω τήν αιδέριαν πνοή του τό εύγενικό της τραγούδι.

Περισσότερο άπ' όλα μās άρεσε ή επέλευση τών λυρικών τραγουδιών, αυτών τών ασύγκριτων άριστουργημάτων τής παγκόσμιας μουσικής, που σ' αυτά ό Μότσαρτ μέσα στήν άπλή, άλλά άδρη και συμπικνωτική τους φρόση ύποβάλλει μέ μιá πηγαία άμεσότητα τά λεπτότερα και εύγενικώτερα συναισθήματα, σέ μιá Χαϊνέϊκη βαθειά τρυφερότητα, άγγίζοντας ύπερκόσμιες άναλαμπές ψυχικής ανάτασης. Έπίσης έθαυμάσαμε τήν τεχνική και τονική άκρίβεια στίς βαριασιόν του τελευταίου μέρους του προγράμματος.

Γιά τό άκκομπανιάρισμα τής Δας Έλλης Γεράκη άξιζουν πολύ έπαινετικά λόγια.

Ή διαλεχτή καλλιτέχνηδα του πιάνου έκτός τής θαυμαστής ρυθμικότητας, τεχνικής άκρίβειας και άπόδοσης που συχνά μās έδωσε δείγματα, αυτή τή φορά μās φάνηκε, πώς παίζοντας Μότσαρτ είταν στό στοιχείο της.

Κλείνοντας τό σημείωμά μας θά ευχόμαστε, νά μās δίδονται συχνότερα παρόμοιες καλλιτεχνικές μυσταγωγίες.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΡΓΩΤΗΣ

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΆΛΛΟΙ

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

Ή από τά περιοδικά μονάχα ό «Νουμάς» κατώρθωσε νά κερδίσει τό ρεκόρ τής μακροζωΐας κι όχι μόνο στήν Έλλάδα μά και σ' αυτή άκόμη τήν Ευρώπη θεωρείται μιá από τίς λογοτεχνικές έπιθεωρήσεις μέ παρελθόν. Είναι δε κάτι τι—γιά τόν τόπο μας μάλιστα—νά ζήσει ένα περιοδικό είκοσι όλόκληρα χρόνια. Κι ό «Νουμάς» τάζησε, γιόρτασε τά είκοσάχρονά του και τραβά τώρα θαρραλέα γιά τά σαραντάχρονα μέ διευθυντή τό γυιό του ίδρυτή του κ. Πάνο Ταγκόπουλο.

«ΝΕΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ» Κρήτης (1. 3. 924)

Η ΛΥΡΙΚΗ ΠΡΟΖΑ

ΚΑΙ Ο Κ. ΠΑΝΟΣ ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ λυρική πρόζα—τὸ διάμεσο αὐτὸ λογοτεχνικὸ εἶδος—ἔχει ἄπειρες φραστικές δυσχέρειες, τέτοιες πού συχνά νά τή μεταβάλλουνε σέ ἀδειανή ρητορεία ἢ σέ γρίφους, πού ποζάρουνε γιά συμβολικὲς ἐννοιες. Ὁ κ. Ταγκόπουλος ὁμως κατάφερε νά τὸ ὑποτάξῃ τονώνοντάς το μὲ τὸ δυναμογόνου στοιχεῖο τοῦ γνήσιου ποιητικοῦ του αἰσθήματος. Μὲ τὸ πρῶτό του βιβλίον «Πρόζες» (1915) μᾶς ἔδωκε ζηλευτὰ ἀνάγλυφα τέλειαις καλλιλογικῆς συνάρτησης, στὰ ὁποῖα κυριαρχεῖ ὁ ὀπτιμιστικὸς τόνος μιᾶς φωτόχαρης ζωῆς. Στὸ «Δουλοῦδια», «Ἔρωτες», «Ταξίδια» μέσα σὲ πολυκίνητες εἰκόνας, πού δὲν ἐρμηνεύουνε μόνου μιὰ στιγμιαία ψυχικὴ συγκίνηση, ἀλλ' ἔχουνε τὴν ἐνότητα τῆς ἰδεολογικῆς προδιάθεσης: τὴν αἰσιοδοξία, συναντᾶμε ἕναν κόσμου γνώριμου διαγραφόμενου μὲ γερὰ καὶ ἀνεξίτηλα χρώματα. Νά γιὰ ποιους λόγους ὁ κ. Τ. εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικώτερος τεχνίτης τοῦ λογοτεχνικοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ὁ πανθεισμός του ἔχει μιὰν ἀπολυτρωτικὴν ἀνάσα· κάθε πρόζα του σὲ κάνει νά καταλαμβάνεσαι ἀπὸ τὴ σφοδρὴ ἐπιθυμία τοῦ γυρισμοῦ στὴ φύση—ὀλάκαιρο τὸ βιβλίον του εἶναι ἕνας ἰσορροπημένος ὕμνος τῆς υπαίθριας ζωῆς. Ἔρχονται στιγμὲς πού οἱ ἀδρὲς γραμμὲς του νομιζεῖς ὅτι ἀποπνέουνε τὴ μυρωδιὰ τοῦ πεύκου καὶ τοῦ ἔλατου, θυμίζοντας ὅτι ὑπάρχει μακρὰ ἀπὸ τὴν τραχεῖά ὕλιστικὴ καὶ μαρμασμιώδικη ζωὴ τῆς πόλης, μιὰ ἄλλη ἀληθινὴ, ἄνετη, ξεδιψαστικὴ, ἀνταποκριμὸμενη περισσότερο στὸν ἀνθρώπινο ὄργανισμό, πού μπορεῖ νά ἀποκτηθῇ μ' ἕνα γερὸ καὶ ἀποφασιστικὸ χτύπημα, ἐναντία σ' ὅλες ἐκεῖνες τίς τάχα ἀνάγκες πού δημιουργήσανε οἱ ἐκφυλιστικοὶ ψευτοπολιτισμοί.

Νά γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Τ. ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ πολλὰ κοινωνιστικὰ ρομάντζα—γιὰ τὴν ἐξυπνώνοντας τὸ φυσιολατρικὸ αἰσθημα τοῦ ἀναγνώστη τὸν ἀνυψώνει ἠθικά. Μεταφέρουμε λίγες γραμμὲς ἀπὸ τὴν πρόζα: «Τ' ὄνειρο τῆς χουσωμένης πολιτείας», γιὰ νά ἀποδείξουμε πὺς τὸ χάρισμα τῆς εὐρυθυμίας καὶ τῆς σαφήνειας δὲν τῶχει μόνου στὸ στίχου ὁ κ. Τ., ἀλλὰ καὶ στὴν πρόζα· ἡ στάμπα τῆς ὑποβλητικῆς του ἀπλότητος βρῖσκεται παντοῦ σὲ κάθε γραμμὴ του.

Ὁ ἥλιος ἀστέρωνε τὸ βουνό, χρύσιζε τίς ξερὲς ἀγκαθιὲς καὶ χάιδευε τὴν πονεμένη ψυχὴ τοῦ Στρατολάτη, πού μόνος του, μοναχὸς του στὸ μεγάλο μεσημέρι, ἔβλεπε μὲ τὰ κλεισμένα του μάτια νά φτερουγίζουε γύρω του τόσα λαμπερόχρωμα ὄνειρα καὶ τόσες μεγάλες ἐλπίδες. Οἱ μεγάλες ἐλπίδες γιὰ τὴν τελειωτικὴ ἀπολύτρωση πετούσαν ε γύρω του σὰν φτερωτὰ ἔντομα τοῦ κάμπου, καὶ τίς ἄκουγε νά βουίζανε καὶ νὰν τοῦ λένε, πὺς πέρ' ἀπ' τὸ βουνὸ χαράζει μιὰ πολιτεία ἐδεμικὴ, μιὰ πολιτεία χουσωμένη, μὲ χαρισάμενα δέντρα, λυγισμένα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὄρμιους καρπούς, καὶ μ' ἀνθισμένες λεῖμονιές, λευκὲς, σὰν τίς ξανθὲς καρθένες στὴν ὄρα τῆς μεγάλης χαρᾶς». (Σελ. 87).

Ἀπὸ τίς γραμμὲς οὕτως βλέπει κανεὶς ὅτι ὁ τεχνίτης τους δὲν κινηγαίε σπάινες λέξεις γιὰ νά φαντάξῃ, δὲν ψοχίζε μ' ἀγωνία νά κινή—ὅπως πολλοὶ

ἄλλοι—διακόσμησι. Εἶναι ἀπέριτες καὶ τὰ νοήματα πού ἔχουνε μιὰ φυσικὴ σειρά, μιὰ ἀπλότητα, πού αἰχμαλωτίζει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὸν ἀναγνώστη. Καὶ γιὰ νὰ βάζῃ κανεὶς τὰ πράγματα στὴ θέση τους, βουλώνοντας τὰ σιόματα τῶν στείφων, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ἀπροκάλυπτα καὶ χωρὶς κανένα ἐνδοιασμό, ὅτι ὁ κ. Πάνος Ταγκόπουλος, εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικώτερος τεχνίτης τῆς πρόζας, ἀφοῦ τόσο συστηματικὰ τὴν καλλιέργησε καὶ μὲ τέτοια μοναδικὴ μαεστρία, ὥστε νὰ δώσῃ ζηλευτὰ ἀνάγλυφα τέλειαις καλλιλογικῆς συνάρτησης.

(«Κριτικὴ» ἀριθ. 10.—30 Μαρτίου 1924).

Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

Ο, ΤΙ ΘΗΛΕΤΕ

— Στὸ ἐρχόμενο τεῦχος θὰ δημοσιέψουμε τὸ καινούριον δῆγμα τῆς κ. Ἰουλίας Χρ. Περασίῃ, τῆ «Στραβῆ», πού εἶναι μιὰ ὀλοζώντανη ἀθηναϊκὴ ἠθογραφία, ἀπὸ κείνες πού προνομιακὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν πέννα τῆς.

— Ἐπίσης θὰ δημοσιέψουμε ἓνα χαρακτηριστικὸ δῆγμα τῆς κ. Ἀθηνᾶς Ν. Ταρσοῦλη, περὶ τραγούδια τοῦ Ψυχάρη, ἀπὸ τὰ τελευταῖα πού μᾶς ἔστειλε, τὰ καινούρια του, ποιήματα τοῦ Καρθαίου, Γεώργου Σταυροπούλου, Ἰ. Οἰκονομίδη κ. ἄ, μεταφρασμένα τραγούδια καὶ πρωτότυπα τοῦ διαλεκτοῦ συνεργάτη μας κ. Ν. Πετιμεζᾶ, καθὼς κ' ἓνα ἄγνωστο ὡς τὸ τώρα δῆγμα τοῦ Κνούτ Χάμσον.

— Γιὰ τὰ νέα βιβλία πού μᾶς σταλθήκανε σωρὸ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὰ Γραφεῖα μας, θὰ γράψουμε τὴ γνώμη μας σὲ κατοπινὰ τεύχη. Ἀναγγέλλουμε ἀπὸ σήμερα πὺς στὸ ἐρχόμενο θὰ κριθοῦνε τοῦ Σπυταλά ἡ δόκιμη μεταφραστικὴ ἐργασία πάνω στοὺς Λατίνους καὶ Ἰταλοὺς ποιητῆς καὶ τοῦ Στρατηγόπουλου ἡ ἀρκετὰ ποιητικὴ μετάφραση τοῦ «Μάνφρεντ».

— Περαιτικὴ γιὰ λίγες μέρες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἡ κ. Εἰρήνη Δεντρινοῦ, ἔδωσε στις 7 τοῦ Μάη τὸ δειλινό, μιὰ σημαντικὴ διάλεξη γιὰ τὸν Ποιητὴ τοῦ «Ὀρκου» Γεράσιμο Μαρκορά καὶ τὴν Κερκυραϊκὴ Σχολή, στὴν ἐδῶ αἴθουσα τοῦ Ἑλλ. Ὀδείου.

Ἡ διάλεξί τῆς ἀπλή, φωτεινὴ, μετρημένη, χωρὶς *σανσκριτικὲς ὑπεργήγινες θεωρίαις*, ἀκούστηκε μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση ἀπ' ὄλο τὸ ἐκλεκτὸ ἀκροατήριον. Ἐΐτανε σὰ μιὰ δροσερὴ πνοὴ ἀπὸ τὸ σμαραγδοῖμα τοῦ Ἰονίου μέσα στὴν κριτικὴ Ἀθηναϊκὴ κἀψα. Μόνο εὐχαριστίαις θάχε νὰ διαβιβάσει κανεὶς στὴν ἐγκριτικὴ Κερκυραία λογία.

— Ὁ Ποιητὴς κ. Ἀλέξανδρος Ἐμπειρικός στὸ τεῦχος τοῦ Ἀπριλίου 1924 τῆς «Revue Bleue», δημοσιεύει ἀξιόλογο ἄρθρον γιὰ τὸ ποιητικὸ ἔργον τοῦ Κωστῆ Παλαμῶ.

— Ὁ ἴδιος ποιητῆς κ. Ἐμπειρικός ὕστερ' ἀπὸ τὰ «Poèmes d'Égée» ἔγραψε νέο ποιητικὸ ἔργον «Apollon et le Satyre», πού βγήκε στὸ Παρίσι μὲ πρόλογον τοῦ κ. Ἐρνέστου Ρενώ.

— Το πρώτο τεύχος (Γενάρης—Φλεβάρης 1924) εξαντλήθηκε ολότελα. Όσοι δὲν τὸ πήρανε παρακαλοῦνται νὰ περιμένουνε λίγο, γιατί ὁ νέος ἐκδότης τοῦ «Νουμά» κ. Γ. Ι. Βασιλείου λογαριάζει νὰν τὸ ξανατυπώσει τὸν ἄλλο μῆνα.

— Όσοι ἀπὸ τοὺς συνδρομητὲς μας ἔχουνε νὰ λάβουνε καθυστερούμενα φύλλα ἀπὸ τὸν περασμένο Ἰούνιο 1923 ἴσαμε τὸ Δεκέβρη τῆς ἴδιας χρονιάς, κ' ἔχουν πληρώσει τὴν περσινὴ συνδρομὴ τους, νὰν τὰ ζητοῦν ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία «Τύπος» (ὁδὸς Σταδίου 5, ἀπέναντι Σταθίων), ποὺ εἶναι υπεύθυνη νὰν τοὺς τὰ τὰ δώσει ἀφοῦ ἔχει εἰσπράξει τὴ συνδρομὴ.

— Όσοι συνδρομητὲς ἀπὸ δῶ, ἀπὸ τὶς Ἑπαρχίες κὶ ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸ δὲν ἔχουν πληρώσει ἀκόμα τὴ συνδρομὴ τους τοῦ 1924, παρακαλοῦνται νὰ τὴν πληρώσουνε, στέλνοντας στὸν ἐκδότη καὶ διαχειριστὴ τοῦ «Νουμά» κ. Γ. Ι. Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42), ποὺ θὰν τοὺς δίνει καὶ τὴν ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη.

ΠΑΝΟΥ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΞΕΦΩΤΟ
 (Ποιήματα)

Ἐκδότης *I. Ν. Σιδέρης*

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ—ΕΡΩΤΕΣ—ΤΑΞΙΔΙΑ
 (Λυρικὲς Πρόζες)

Ἐκδότης *Μιχ. Ζημάκης*

Τὸ καθένα τιμᾶται δραχ. 8 καὶ βρίσκεται στὰ κεντρικότερα βιβλιοπωλεῖα.

ΒΑ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ

“ΡΟΖΑ ΚΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ,”

Ἐκδότης *I. Κολλάρος*. Τιμᾶται δραχ. 5.

ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ

“Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΤΡΑΓΟΣ,”

(Ρομάντζο)

Δραχ. 12.50

ΤΟ «ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ»

(Ρομάντζο)

Β'. Ἐκδοσὴ. Μὲ κριτικὸ σημεῖωμα

τοῦ κ. **ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ**

Ἐκδότης *Γ. Ι. Βασιλείου*

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Τὸ Δημοτ. Βρεφοκομείον Ἀθηνῶν διακηρύττει ὅτι : ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὴν μειοδοτικὴν δημοπρασίαν, δοθείσης ἐλάσσονος προσφορᾶς, τὴν ἑνὴν τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11 — 12 π. μ. ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Βρεφοκομείου (ὁδὸς Πειραιῶς) ἢ προμήθεια τοῦ ἀναγκαιοῦτος κατὰ τὸ ἔτος 1924 ἀγελαδινοῦ γάλακτος.

Ὅροι καὶ συμφωνίαι κατατεθειμένοι ἀπὸ τοῦδε παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΠΡΑΣΙΑΙ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων γνωστοποιεῖ ὅτι τὴν μὲν 11ην Μαρτίου 1924 ἐπαναλαμβάνονται ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι αἱ δημοπρασίαι 1) δικαιώματος σφαγῆς, μὲ ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς δραχμὰς 1,582,530, 2) ποτιστικῶν ὑδάτων Περισοῦ, 3) ἀποκομιδῆς αἱμάτων καὶ ἀπορριμμάτων, συμπληρωματικῆ, ὡς καὶ τοιαύτη διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—1925 καὶ 4) δοχείων βενζίνης, τὴν δὲ 13ην ἰδίῳ 1) κεράτων καὶ τριγῶν καὶ 2) ποτιστικῶν ὑδάτων Κηφισοῦ—Γιαννούλας, μὲ ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς δραχ. 200,000 διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—1925, 3) ἐκποιήσεως φανοστατῶν φωταερίου πρὸς λεπτὰ 45 κατ' ὄκταν καὶ 4) ἐκμεταλλεύσεως αἵματος Δ. Σφαγείων πρὸς δραχ. 10,000 ἐτησίως διὰ τὴν περίοδον 1924—1930.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαρτίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων
διακηρύττει ὅτι,

ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν κατὰ τὴν 13ην Μαρτίου 1924 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11—12 π. μ. ἐνώπιον τῆς δημαρχιακῆς ἐπιτροπῆς ἢ κατασκευῆ βάρθρου ἐκ φαιοῦ μαρμάρου πρὸς ἀναστήλῳσιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Θησέως.

Σχετικαὶ πληροφορίες Τμήμα Ἀρχιτεκτονικόν.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεί ότι, την 18ην Μαρτίου ε. ε. εκτίθεται εις επαναληπτικήν δημοπρασίαν ή προμήθεια τών βιβλίων Διπλοτύπων εισπραξέως Δημοτικού φόρου και λοιπών εντύπων του Τμήματος τών Έμμέστων Φόρων, ως ή ύπ' αριθ. 3515 Διακήρυξις ήμων.

Έν Αθήναις τῇ 13 Μαρτίου 1924.

Ο Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεί ότι, την 20ην Μαρτίου 1924 εις τὸ Δημοτικὸν Κατάστημα ἐπικληροθήσεται ή δημοπρασία δια τήν ἐνοικίασιν τών σταθμικῶν μετρικῶν δικκιομάτων ἔτους 1924—1925 με ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς δραχ. 566,500.

Έν Αθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1924.

Ο Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο Δήμαρχος Αθηναίων γνωστοποιεί ότι επαναλαμβάνονται ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι αἱ ἐξῆς δημοπρασίαι :

Τὴν 22 Μαρτίου 1924 ή ἐνοικίασις τῶν ποτιστικῶν ὑδάτων Πειραιῶς καὶ ή ἐκποίησης δοχείων καὶ βαρελίων βενζίνης πλειοδοτικαί, αἰμάτων καὶ ἀπορριμάτων συμπληρωματικὴ μειοδοτικὴ. Τὴν 27 Μαρτίου 1924 ἐκποίησης τῆς ἐκ τῶν Ν. Δ. Σφαγείων ἐξαγομένης κόπρου, ἀποκομιδὴ αἰμάτων καὶ ἀπορριμάτων δια τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—1925 καὶ ἐκποίησης φανοστατῶν καὶ βραχιόνων φανῶν φωταερίου με ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς λεπτά 80 κατ' ἄκρον.

Έν Αθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1924.

Ο Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων γνωστοποιεῖ ὅτι τὴν 17ην Ἀπριλίου 1924 ἐπανάλαμβάνεται ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι ἡ πλειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν φανοστατῶν καὶ βραχιόων φανῶν φωταερίου τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰ προάστεια Καλλιθέας καὶ Παλ. Φαλήρου μὲ ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς δρ. 1.21 κατ' ὀκτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

γνωστοποιεῖ ὅτι

δέχεται ἐνσφραγίστους προσφορᾶς μέχρι τῆς 10ης Ἀπριλίου ε. ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν τριῶν καταβρεκτῆρων αὐτοκινήτων, χωρητικότητας βυτίου τριῶν τόννων, καὶ ἑνὸς πιστωτικοῦ μηχανήματος, συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους τοὺς κατατεθειμένους παρὰ τῷ Γενικῷ Διευθυντῇ τῶν Τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου, ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν.

Αἱ προσφορᾶι ἐγχειρίζονται πρὸς τὸν Δήμαρχον ἢ τὸν Ἑνικὸν Γραμματέα τοῦ Δήμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαρτίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων

γνωστοποιεῖ ὅτι,

τὴν 27 Μαρτίου 1924 ἐπανάλαμβάνεται ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι ἡ πλειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ δικαίωματος τοῦ Δήμου λόγῳ σφαγῆς διὰ τὸ οικονομικὸν ἔτος 1924—1925 μὲ ἐλάχιστον ὄρον προσφορᾶς δραχ. 1,734,000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ότι, δέχεται ένσφραγίστους προσφορές μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν τριῶν καταβρεκτῆρων αὐτοκινήτων χωρητικότητος βυτίου τριῶν τόννων, καὶ ἑνὸς πισσωτικῆς μηχανήματος, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοὺς κατατεθειμένους παρὰ τῷ Γενικῷ Διευθυντῇ τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ δήμου, ὧν οἱ βουλούμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν.

Αἱ προσφοραὶ ἐγχειρίζονται πρὸς τὸν δήμαρχον ἢ τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ δήμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαρτίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων
γνωστοποιεῖ ὅτι

μὴ θεωρηθείσης ἱκανοποιητικῆς παρὰ τῆς Δημαρχικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς γενομένης προσφορᾶς διὰ τὴν προμήθειαν ἑξακοσίων τόννων χυτοσιδηρῶν σωλήνων, κατὰ τὴν μειοδοτικὴν δημοπρασίαν τῆς 20ῆς τρ. μηνὸς ἐπαναλαμβάνεται ἡ δημοπρασία αὕτη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους τὴν 3ην Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην ἐν τῷ Δημαρχικῷ Καταστήματι τὴν 12 μ. ὥραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1924.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὑπενθυμίζομεν ὅτι τὴν 16 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. λήγει ἄνευ ἀναβολῆς ἡ προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολὴν προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν τριῶν αὐτοκινήτων καταβρεκτῆρων καὶ ποτιστικῶν μηχανημάτων.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων
ΣΠΥΡΟΣ Α. ΠΑΤΣΗΣ